

דבר העורך

ואהבת לערץ כמוך

לקראת חג מתן תורה; על הפסוק (ויקרא י"ח) ואהבת לערץ כמוך, מפרש רש"י אמר רבי עקיבא זה כלל גדול בתורה. וציין הריב"א (שם) למקור הדברים בגמ' (שבת לא). מעשה בבכרי אחד שביקש להתגרש, בתנאי שילמדוהו את כל התורה כולה כשהוא עומד על רגל אחת, שמאי דחפו באמת הבין, והלל גיירו ואמר לו "דעלך סני לחברך לא תעביד, זו היא כל התורה כולה, ואידך פירושה הוא, זיל גמור".

גינאולדיג! בגיליון הקודם מספר 265, הובאו הוראות גדולי ופוסקי הדור שליט"א בנושא מוסדות ששבתו לגמרי בתקופת הקורונה, כמה צריך לשלם למטפלות, גני ילדים, מעונות יום, משפחתונים, בעקבות כך, התקבל השבוע במערכת 'הילכתא' העתק של **מכתב נפלא**, הממוען מנהגות פועטון בבני ברק, לכבוד ההורים היקרים!

תמצית המכתב - היות וקיים חילוקי דעות בין הרבנים שליט"א בנוגע לתשלום הימים בהם לא היה פעוטון, נפרט את הדעות ששמענו. דעה ראשונה: לשלם לגננת לפני פסח 35%, ואחרי פסח 42%. דעה שנייה: לא לשלם כלל לימים שלא היה פעוטון, (למעט חופשת פסח). דעה שלישית: ראוי להתפשר ולשלם 50%.

וכאן מגיע המשפט המנצח - "אנו משאירים לפני ההורים היקרים את כל האפשרויות, ויתכן עוד שיטות, וכל אחד יכול לנהוג כמנהג רבותיו. התשלום שכבר נתקבל ממכם... גב. כאשר הינכם שולחים את התשלום, אם יש צורך בעודף נא לציין את הסכום שבכוונתכם לשלם".

יהי רצון שנוזה כולנו לקים בשלימות את הכלל של כל התורה כולה "דעלך סני לחברך לא תעביד".

בברכת התורה
עקיבא יוסף לוי

נושא הגיליון

'מוסדות שפעלו באופן חלקי'

'השלכות נגיף הקורונה'

כספי מעשר: בגיליון מספר 215 הובאו שיטות הפוסקים האם אפשר לשלם שכר לימוד מכספי מעשר, ונוגע גם לעידן הקורונה. וכתב **בשמעתא עמיקתא** (גיליון תכח) דין מיוחד שנוגע לתקופה זו, באופן שפטור מלשלם, ורוצה לשלם לפני משורת הדין, והמלמד נזקק לצדקה, יכול לתת את החלק הזה מכספי מעשר. [ולפי השיטות שמוסד שלא עבד פטור לגמרי, יכול לשלם להם כל התשלום מכספי מעשר].

אינו עולה לחשבון: צריך לזכור, מה שמבואר בגמ' (ביצה דף טז), והובא להלכה בש"ך (סימן רמ"ה ס"ק ו'), כל מזונותיו של אדם קצובים לו מראש השנה ועד יום הכפורים, חוץ מהוצאת שבתות והוצאת יום טוב, והוצאת בניו לתלמוד תורה. שאם פחת - פוחתין לו, ואם הוסיף - מוסיפין לו. וכתב **המשנה ברורה** (בהלכות ראש חודש סימן ת"ט ס"ק א) בשם **מדרש פסיקתא** כל מזונותיו של אדם קצובין לו מראש השנה עד ראש השנה חוץ ממה שמצוי בשבתות וי"ט ור"ח וזה"מ ומה שהתינוקות מוליכין לבית רבן, אם מוסיף מוסיפין לו ואם פוחת פוחתין לו. והבית יוסף מפרש הנונה לשכר לימוד, והב"ח פירש שבראש חודש היו מוליכים שכר לימוד לרב, ואין לבטל המנהג ע"כ.

1. סיכום השיטות

במסגרת סדרת הגיליונות בנושאי חושן משפט בתקופת הקורונה, התבאר בגיליון הקודם מספר 265, פרטי הדינים כמה ראוי לשלם למוסד שלא עבד כלל בעידן הקורונה, כמו מטפלת של ילדים, תמצית השיטות הם שהמצב מוגדר כ'מכת מדינה', ו**מובא בשם החתם סופר** (ספר הזכרון להחתם סופר עמוד נא) שהוא עצמו שילם הכל, והורה לעשות פשרה ולשלם חצי משכר הלימוד.

התאחדות הרבנים הגדולים של ארץ ישראל
התאחדות הרבנים הגדולים של ארץ ישראל
התאחדות הרבנים הגדולים של ארץ ישראל

התאחדות הרבנים הגדולים של ארץ ישראל
התאחדות הרבנים הגדולים של ארץ ישראל
התאחדות הרבנים הגדולים של ארץ ישראל

התאחדות הרבנים הגדולים של ארץ ישראל
התאחדות הרבנים הגדולים של ארץ ישראל
התאחדות הרבנים הגדולים של ארץ ישראל

לעילוי נשמת

הרה"ח ר' אפרים פישל ב"ר צבי
אריה צ'ל"ל נלב"ע י"א סיון תשמ"ז
ת.נ.צ.ב.ה.

פשרה: ועל כן, א. לדעת בד"ץ הישר והטוב ראוי להתפטר ולשלם 50%, וכן הורה הג"ר יו"ט זנגר שליט"א. ב. לדעת הג"ר אשר יוס שליט"א יש לשלם 45%. ג. לדעת הג"ר שריאל רוזנברג שליט"א יש לשלם 42%, ולגנות לפני פסח 35%, כי מקומם שכן 'פועל בטל' שהגנתו בפועל לא עבדה. ד. לדעת בד"ץ מישור (במכתב המצ"ב), מן הראוי שההורים יעשו פשרה וישלמו לגנות 25% מהתשלום החדשי, ומתבסס על החתם סופר שמשלם חצי, וממנו יש לנכות שכר פועל בטל ולפי האחרים יש להתשלם השנתי מגיעים לסך המאור. וז"ע אם יכול לתת חלק זה מכספי מעשר, אבל מעבר לסכום של 25% פשוט שיכול לתת מכספי מעשר כי הרי יכול לומר קים לי כשיטת הסמ"ע. ה. לדעת הג"ר מנחם מנדל שפרן שליט"א לא צריך לשלם כלום לזמנים שלא היה גן, וישלמו באופן יחסי לפי הימים שהיה גן בפועל, למעט חופשת פסח שמשלמים כרגיל.

דמי אבטלה: לגבי דמי אבטלה מפורש בהוראות בתי הדין, שדמי אבטלה מקוזז את חלק ההורים, ויש אומרים שדמי אבטלה אינו מקוזז את חלק ההורים. חשוב לציין גם, שלפי הוראת הרשויות בגנים מתוקצרים אסור לגבות מההורים תשלום על הימים שלא היו בהם גן. לגבי גנים פרטיים, אין הוראה ברורה.

בגיליון הנוכחי מספר 266 יתברר דין התשלום למוסדות שפעלו באופן חלקי, כגון דרך הטלפון בהקלטת שיעורים וקשר עם תלמידים וכדומה, האם מוטל על ההורים לשלם שכר לימוד מלא למוסד, כמו בחודש שגיל שהיו ללימודים כרגיל, או שיש להפחית את שיעור התשלום, ובכמה?

2. דין תורה...

דין ודברים: כדי להבין את שני הצדדים, נצטט בזאת חלק מתוכן מכתב, שנשלח למערכת 'הילכתא', ממנהל תלמוד תורה חשוב בעיר התורה והחסידות, בו מתחנכים מאות תלמידים. ונסדר את הטענות בצורה של דין תורה (כביכול) בין ההנהלה להורים.

מוסכם על שני הצדדים: על ימי לימודים בפועל (בשיטת 'קפסולות' או כל אופן אחר) משלמים תשלום מלא. על חופשת פסח הקבוע בכל שנה משלמים תשלום מלא. אם יקצרו את חופשת הקיץ כתחליף ובתמורה לימי חופשת הקורונה, ישלמו על הימים הללו מלא כמו כל שנה. תשלום חלקי ודאי שההורים צריכים לשלם, שהרי המוסד המשיך את הפעילות במידת האפשר, וזכות מתחבטים כשאלה, כמה אחוז מהתשלום החדשי צריך לשלם על ימי חופשת הקורונה, ובאיזה אופן לשקלל את התעריף, שיהיה הוגן לשני הצדדים?

דבר ההנהלה: לטענת הנהלת ה'חידור', אין סיבה מוצדקת להורס לקזז משכר הלימוד, שהרי במצב של אונס ומרת מדינה כמו בתקופת הקורונה חיד הוציא שכן גם הוראת הרשויות, ההנהלה אינה רשאית לפטר את הצוות החינוכי ולא קיים אפשרות להוציאם (חל"ת) (חופשה ללא תשלום), ורק חלק מזערי מהעובדים ממללא מקום, בחותמי, וכדומה) יצאו לחל"ת. במקרה בהם יעכבו המוסדות את שכר המורים עלול המוסד להיפסל ממקבל אף את תקציבי הרשויות.

בעקבות הוראה זו נאלצים המוסדות להמשיך ולהעסיק את העובדים, ולשלם את משכורתם באופן מלא כבימי שגרה. אם ההורים לא ישלמו שכר לימוד, המוסד לא יוכל להמשיך לאחר שוך מהומת הקורונה, אף מוסד לא יכול להוציא משכורות המצטברות לכדי מאות אלפי שקלים בשעה שבצד שורת ההכנסות יחסרו סכומי עתק מתשלומי ההורים. שיבוש המערכת הכלכלית עלול להביא לקשיי תקציב עד כדי סכנת קריסה.

בפרט כאשר הצוות החינוכי השקיעו עמל ויזע רב בתקופת הקורונה והיה להם עבודה גדולה, בהכנת השיעורים, הקלטתם במערכת הטלפונית, הכנת עבודות לתלמידים, ויכוד, מערכת השיעורים הוא פרויקט מורכב ודורשת השקעה עצומה של

משאבים ושעות על גבי שעות בימים ובלילות, לפעמים המערכת קורסת, הטלפונים תפוסים, ההקלטה לא טובה וצריך להקליט שוב, וכו'. והשקיעו שעות ארוכות מהשעות המקודמות בבוקר עד מאוחר בלילה, יותר מאשר בתקופה רגילה, כדי לעמוד בקשר אישי עם כל תלמידי בטלפון, ולהתייחס גם לשאלות של ההורים, עד שכבר העדיפו את הימים הרגילים מאשר חופשת הקורונה, שרק מקשה עליהם שהם גם עם הילדים שלהם בבית ועוד צריכים לעבוד שעות ארוכות.

סעיף ההוצאה הגדולה ביותר של המוסד, הוא תלושי שכר לצוות החינוכי, וקרנות פנסיה ובטוחות וכו', וכמעט כל מהשכורות שלמו בתקופת הקורונה, ורק חלק קטן מאוד מהעובדים יצאו לחל"ת. אמנם קיים חסכון בחלק של ההסעות, אוכל, תחזוקה, ניקיון, חשמל, מים, גז ועוד, אבל מאידך יש הוצאות חדשות של הפעלת מערכת טלפונית, ושיגור חוברות עבודה ותמריצים שונים לתלמידים, ועוד הוצאות חיריות, שמגיעות לסכומים גדולים. ולעומת חודש אחד של חסכון בהסעות ועובדי תחזוקה, הם החזרה לשגרה ההסעות עלו בכפלים שהגבילו את מספר הנוסעים, ועובדי התחזוקה עבדו כפול כדי לשמור על רמת היגיינה גבוהה, והפתרונות היצירתיים של לימוד בקבוצות קטנות עם מציאות וכו' היו כרוכים בהרבה הוצאות.

מה שההורים 'מתחשבים' עם המוסד בטעות יסודו, כי השכר לימוד לא מכסה את ההוצאות, ובישיבות למשל השכר לימוד מהווה כשליש מהתקציב של המוסד, ועל ההנהלה לתמוך ולחפש מקורות מימון חילופיים בכל חודש, ולכל היותר בתקופת הקורונה לא יצטרכו לחפש תרומות התקציב השנתי לא יושפע ולא יורגש יתרה בקופת המוסד. החידור הוא לא ביזנס' אלא מטרה משותפת של ההורים והנהלה לטובת התלמידים שישקדו בתורה וביראת שמים, וגם בתקופת הקורונה על ההורים לתרום ליציבות המוסד ולחזק את ידי ההנהלה והצוות הקבוע שלא יחפשו עבודה אחרת.

מה גם שהמוסד טוען בחובות מכל המקופות, וכעת נוצר הזדמנות לכסות את הפערים בעלויות, ועל ההורים לשמוח על ההזדמנות שנקלעה לידיהם לעזור למוסד לעלות על דרך המלך. על ההורים לדעת שחלק גדול מהתרומות לא מגיעים, מהנהלים אינם יכולים לטוס לחו"ל, וגם היה סך מסוים של ביטולים הוראות קבע בשכר לימוד שיוצר גרעון בקופת המוסד.

דבר ההורים: לטענת ההורים בתקופת הקורונה לגבי הנחלת הידע דרך קווי הטלפון והדפיס שנשלחו לבתים, התלמידים קיבלו רק תועלת חלקית מפעילות המוסד, במקרה הטוב, ואין סיבה שיצטרכו לשלם כרגיל, ועוד חלק גדול מהתפקיד בעבודת החינוך הוא, שהולטי סדר ומשמעת אצל התלמידים, ולהעסיק אותם ברוב שעות היום בשמירת הזמן, וההורים היו המשיגים של הילדים ולא המלמדים והיו צריכים להשקיע הרבה אנרגיות בכדי להעסיק את הילדים.

ומה שהמוסד טוען שיש לו חובות אינו קשור לשכר הלימוד הקבוע, אפשר לעשות על כך 'מגבית מיוחדת' ולשאול את ההורים כינוס חירום האם הם רוצים לתרום למוסד, אבל אינו מן הצדק והישר לגבות הוי"ק לשכר לימוד על מה לשלם.

בפרט לאור העובדה, שהמוסד חוסך עלויות עצומות בתקופת הקורונה - אוכל (בישיבות עם תנאי פנימייה, ובתלמודי תורה שיש ארוחת צהרים), הסעות, תחזוקה, חשמל, מים, גז, בלאי, וכו', ואם כן ודאי שלא צריך לשלם כרגיל. במיוחד בלימוד שהתלמידים שוהים בתנאי פנימייה מלאים, כעת חסכו הון עתק של אוכל תחזוקה וכו'.

טענה נוספת להבין את עמדת ההורים, למרות שאינה טענה הלכתית, שאינם מחפשים תירוץ להיפטר מהתשלום אלא שהרבה משפחות מצבם הכספי הורע, ומתקשים לעמוד בתשלומי השכר לימוד גם בזמנים רגילים, בפרט כעת שהיו הרבה הפסדים במקומות העבודה ופוטרו לחל"ת (חופשה ללא תשלום), במיוחד במשפחות ברוכות ילדים שיש כמה ילדים בתלמוד תורה ועוד כמה בחורים בישיבות ועוד כמה בנות בסמינר.

3. הוראת הפוסקים שליט"א

תשלום מלא חוץ מהסעות ואוכל: לדעת בד"ץ בני ערב הג"ר שריאל רוזנברג שליט"א, הג"ר יהודה סילמן שליט"א, הג"ר יעקב פרבשטיין שליט"א (במכתבם מתאריך ר"ח אייר תש"פ), מוסדות שלמדו בטלפון

ש לחודש. כיתות סמינר ד-א לא יותר מ-90 ש לחודש. תשלום הכספים נועד בעיקר לתקופה זו.

50% בניכוי חסכונות: לדעת **בד"ץ הישר והטוב** (במכתב מתאריך אייר תש"פ), בתי החינוך שנמצאים תחת רשת חינוך כל שהיה נהגו כפי ההוראות של הרשת. בתי חינוך פרטיים, ישלמו לצוות חצי מהתשלום החודשי על הימים ששבתו.

על ההורים לשלם חצי משכר הלימוד הקבוע, ואם המוסד מקבל סיוע או תקציב מגורם כל שהוא כגון מהביטוח, מקיז מהחלק של תשלום ההורים, ואם הסיוע מגיע ל-50% מהמשכורת, ההורים לא ישלמו כלום. חופשת פסח משלמים כרגיל. בתי חינוך שחסכו בהוצאות כגון אוכל, הסעות, מילוי מקום, ניקיון, מים, חשמל, יש לקזז את החיסכון, ממחצית שכר הלימוד שההורים משלמים.

תשלום מופחת: לדעת **בד"ץ** מודיעין עילית בראשות **הג"ר מאיר קסלר שליט"א** (במכתב מתאריך ד' אייר תש"פ), יש להמתין עד שיתברר המצב של כל מוסד, וההנחיה הכללית לביתנים, כדלהלן. מובהר בזאת שביצוע הגביה אינו קביעה לגבי הסכום שראוי לשלם, ואין בגביה משום מוחזקות לאחד מהצדדים.

תלמוד תורה: אין לגבות תשלום עבור הזנה, הסעות, צהרונים, וכדומה לזה דברים שהמוסד לא משלם כעת עבורם. על התלמוד תורה לבדוק כמה הוא יכול לקזז מתשלומי ההורים, יש תלמוד תורה שהפחית בגביה האחרונה סך של 70 ש לילד, וכך ראוי לעשות. ישירות קטנות: מצד אחד חסכו סכומים גדולים בארוחות, חשמל, ניקיון, ומשכורות לפועלים, ומצד שני יש קצת הוצאות מנגד של תמריצים לתלמידים, ולכן יש להפחית את התשלומים בהתאם. בתי ספר לבנות: יש להפסיק או להפחית את סכום הגביה מההורים עבור פעילות חברתית, וכן להפחית עבור החיסכון בניקיון וחשמל וכדומה.

הנחה של 30%: לפי הוראת **בד"ץ ויזניץ** (במכתב מתאריך כה אייר תש"פ), ראוי ונכון לשלם את שכר הלימוד במלואו, היות שצוות החינוך מקבל שכר מלא, ורוב ההוצאות ממשיכים, ועל החלק שלא ממשיך יש לענות זה גם ירידה בהכנסות, ומכל מקום הפנים משורת הדין הורים שיבקשו הנחה בשכר הלימוד לתקופה זו, יקבל הנחה בין 25% ל-30%.

ישיבה עם פנימיה: במכתב להורים מטעם ישיבה חשובה בארץ ישראל עם תנאי פנימיה מלאים, הם כותבים שבאמות עלות חודשית ממוצעת לבחור בישיבה הוא 2500 ש, מקורות המימון הקבועים הם שליש משכר לימוד, שליש מתרומות נדיבי עם, ושליש מתקציבים. בתרומות חל ירידה ניכרת. התקציבים ללא שינוי. שכר הלימוד בהתחשב במצב, יגבו מההורים לא יותר מ-600 ש לחודש.

'למידה מרחוק', אפילו אם למדו פחות שעות, עד חצי משעות הלימודים במוסד, מצד הדין נכון לעשות, שהמלמדים יקבלו את שכרם במלואו, וכן ההורים ישלמו את שכר הלימוד כולו (חוץ מתשלום על הסעות וארוחות), אפילו שהיה מכך פחות תועלת לתלמידים מלימוד רגיל.

אם המוסד החליט לתועלת התלמידים להוריד את סך הלמידה מרחוק, לפחות מחצי השעות שלומדים במוסד, ולמדו בהיקף מצומצם יותר, משלם למלמדים שכר מלא. נכון וראוי שגם ההורים ישלמו למוסד את שכר הלימוד המלא. (חוץ מתשלום על הסעות וארוחות).

לגבי נסיעות, הזנה, צהרונים ושירותים נוספים, יש להפחית את תשלומי ההורים בהתאם לירידה בעלויות של המוסד. וכן אם המלמדים הוצאו לחל"ת, ואינם מלמדים מרחוק.

על פי המכתב האמור, הורו בד"ץ נווה יעקב **הג"ר צבי ובר שליט"א**, ו**הג"ר ישראל יצחק זילברמן שליט"א**, ו**הג"ר אלון פויכטונגר שליט"א** (במכתב מתאריך ב' אייר תש"פ), כפי מה שהתברר, בשכונת נווה יעקב כל התלמיד תורה פעלו באופן של 'למידה מרחוק' ברוב הגדול של הזמן בו לא התקיימו לימודים כסדרן, והת"ת שילם למלמדים שכר מלא, ממילא על ההורים לשלם את שכר הלימוד כולו לתלמוד תורה. ולגבי הסעות וארוחות אין לשלם על מה שהתלמוד תורה לא שילם בעצמו, ואם כבר גבו צריכים להחזיר.

ניכוי חספי בתשלום: לדעת **בד"ץ** ביתר עילית **הג"ר צבי ברוורמן שליט"א** (במכתב מתאריך כה ניסן תש"פ), לאחר ביורו הוראת הרשימות, העובדות המעשיות והחוקיות של תשלומי המשכורות ושכר הלימוד, בסוגי המוסדות השונים, ביניהם מוסדות של רשתות החינוך, מוכס"ר, ומוסדות הפטור, נראה לתקנת ולטובת ההורים והמוסדות כאחד, הראוי והנכון שיעל המנהלים מוטל לקזז חלק ניכר מתשלום השכר לימוד, ולהגיע להסדר בין הצוות להנהלה לניכוי במשכורות, והמוסד יספוג חלק מהניכוי. בכל מקרה אין לגבות עבור אוכל והסעות התעריפים נקבעו לפי כל סוג מוסד. רשתות חינוך: ההורים יקבלו הנחה של 30%, הצוות יספוג ניכוי במשכורת בסך 22%, צוות שעסק בלמידה מרחוק יקבל שכר מלא. מוסדות לבנים ובנות מוכר שאינו רשמי: ההורים יקבלו הנחה של 20%. הצוות יספוג ניכוי במשכורות בסך 22%. כלל שהעובדים יצאו לחל"ת יקבלו הנחה של 25%. מוסדות פטור: ההורים יקבלו הנחה של 15%. הצוות יספוג ניכוי של 22%. כלל שהעובדים יצאו לחל"ת ההורים ישלמו רק 25%. בית יעקב: תשלום ההורים לפעילות ודמי שכלול יקוזז ב-30%. כיתות א-ח לא יותר מ-60

סיכום הגיליון:

דינים העולים

- א. **מעשר כספים:** נחלקו הפוסקים האם אפשר לשלם שכר לימוד מכספי מעשר. באופן שפטור, ומשלם לפנים משורת הדין, והמלמד נזקק לצדקה, רשאי לשלם מכספי מעשר. תשלום בניו לתלמוד תורה אינו בכלל המזונות הקצובים לאדם, אם פחת - פוחתין לו, ואם הוסיף - מוסיפין לו.
- ב. **פשרה:** תקופת הקורונה דינה כמכת מדינה, החתם סופר בזמנו כשהיה מגיפה שילם למלמד את הכל, והורה לעשות פשרה ולשלם חצי משכר הלימוד.
- ג. **שביתה מוחלטת:** מוסד שהושבת לגמרי, נאמרו בו השיטות הבאות. א. על ההורים לשלם 50%. ב. על ההורים לשלם 45%. ג. על ההורים לשלם 42%, גגנת לפני פסח 35%. ד. על ההורים לשלם 25%. ה. ההורים לא צריכים לשלם כלל. דמי אבטלה מקיז את חלק ההורים, ויש חולקים.
- ד. **שביתה חלקית:** במוסד שפעל באופן חלקי, נאמרו בו שיטות הבאות בסך תעריף שכר הלימוד שמוטל על ההורים. א. שכר מלא. ב. הנחה לפי סוג מוסד (רשתות חינוך 30%, מוכס"ר 20%, מוסדות פטור 15%, בית יעקב 30%). ג. תשלום של 50%, כאשר התקציבים וחסכון תשלומי ספקים מקיז את חלק ההורים. ד. תעריף מופחת לפי החלטת המוסד. ה. תשלום מלא, הנחה למבקשים מ-25% עד 30%. לכל השיטות אין לגבות עבור אוכל והסעות.

משיב כהלכה

ההגרלה השבוע על: 100 ₪ מזומן

שאלה: אירוע שבוטל מאימת הקורונה, האם בעל האולם צריך להחזיר את המקדמה, והאם על המזמין לשלם את היתרה?

הצדדים: לטענת האולם, מפורש בחוזה שבכל מקרה לא מחזירים את המקדמה, ואדרבה על המזמין לשלם את היתרה. מאידך טוען המזמין, מקדמה נחלטת רק כאשר המזמין מבטל, והפסיד את האולם, אבל בתקופת הקורונה אין אפשרות לקיים אירועים כלל, ואדרבה שיחזירו לו את המקדמה, הצדק עם מי?

במדור זה מופיע שאלה שבועית בנושא הגיליון הבא, כל מי ששולח תשובה במחברת על השאלה נכנס להגרלה! ההגרלה על עדת רבני המפעל. התשובות הנכונות ישולבו במידת האפשר בגיליון הקרוב. ניתן גם לענות בעילום שם, בלי להיכנס להגרלה.

נא להעביר את התשובות עד יום ראשון הקרוב בערב (תשובה שתגיע אחרי יום ראשון תכנס להגרלה הבאה). בצירוף פרטי המשיב (שם, טלפון, מקום לימוד), באחת מהאפשרויות הבאות:

1. בקו 'הילכתא' טלפון 02-5377085 שולח 4
2. בעמדת 'נדרים פלוס' ו'קהילות', קופת 'הילכתא' גיליון 'עומק הפשט'
3. בחדר 'קול הלשון', ישיבת מיר ירושלים, תיבת 'הילכתא'
4. בפקס מספר 1532-6507823
5. במייל 5047867@gmail.com

הזוכה בהגרלת גיליון 265 על סך 100 ₪

בהב"ח עקיבא פלס נ"ו

מודיעין עילית

מדור זה הוקדש השבוע

לעילוי נשמת הרב יצחק בן יוסף זצ"ל

נלב"ע ב' אייר ת.נ.צ.ב.ה.

בית הוראה הילכתא

שאלה: בעקבות הקורונה, הכניסה לרחבת הכותל המערבי בחג השבועות תש"פ, תתאפשר רק למספר משתתפים מוגבל. נרשמים מוראש, נכנסים להגרלה, הזוכים מקבלים כרטיס מיוחד, והכניסה תתאפשר רק בהצגת הכרטיס + תעודת זהות, או צילום תעודת זהות. והשאלה מובקשת, האם מותר לטלטל ביום טוב תעודת זהות או צילום תעודת זהות, משום 'מוקצה', 'עובדין דחול', 'אוושא מילתא', 'שטרי הדיוטות', והאם מועיל שמיידח את המסמך למטרה זו?

תשובה: לדעת הגר"א נבנצל שליט"א במקרה זה מותר לטלטל תעודת זהות. ויש שהורו שתעודת זהות אסורה בטלטול כדין מוקצה מחמת גופו, ואין היתר לטלטלו לצורך גופו או מקומו, כמבואר במשנ"ב (בהקדמה לסימן שח) שכתב דינו כמקדמה מחמת גופו, ובביאורים ומוספים (משנ"ב מהדורת דרשו שם סעיף 3) בשם המנחת שבת (על קיצור שו"ע סימן צ"ט ס"ק כ*) והגר"ש אלישיב זצ"ל (שלמי יהודה פרק י"ב סעיף יג) שתעודת זהות דינו כמוקצה מחמת חסרון כיס.

אבל מותר לטלטל צילום תעודת זהות שאין בו חסרון כיס, ואינו מוקצה מחמת גופו שהרי ייחדו לך, ומבואר במשנ"ב (סימן שג ס"ק עד), שפאילו במטבע מועיל ייחוד לעולם. וגם לשיטת החזו"א (סימן מב ס"ק יג) שחולק שלא מועיל ייחוד במטבע, ורק באבן מועיל ייחוד כי אין לו ייעוד אחר. מסתבר שבצילום מיוחד עבור ההליכה לכותל המערבי מועיל ייחוד.

עדכוני הלכה

הוראות בתי הדין

ליזכוי הרבים: ניתן להשיג במערכת 'הילכתא' את הוראות בתי הדין ומאמרים מתלמידי חכמים חשובים, בנושאי חושן משפט בעידן הקורונה שצוטטו בגיליונות, על ידי שליחת בקשה לכתובת המייל שמופיע בשולי הגיליון, כמו כן, כל מי שקיים ברשותו פסקי דין ומאמרים בנושאים אלו, מתבקש לשלוח למערכת 'הילכתא' לכתובת המייל שמופיע בשולי הגיליון, כדי שנוכל לפרסמם ליזכוי הרבים. **הנושאים הנידונים:** דיני חושן משפט לתקופת הקורונה, שכר לימוד, אולמות ששבתו, עובד ומעביד, תשלום השכירות במוסד שלא היה פעיל, גביית דמי חבר בבית הכנסת, ועוד.

נושא הגיליון הבא:

אולם אירועים ששבת בתקופת הקורונה

טלו חלק ביזכוי הרבים העצום, והשתתפו בהוצאות הגיליון הבא

הגיליון נועד לעזור את לב הלומדים, נא לא לסמוך על הדברים הלכה למעשה בלי לעיין במקורות

אפשרות להנצחה לע"נ, לרפ"ש, וכדומה.

ניתן לשלוח רעיונות ותיקונים, הוספות והערות, להגדיל תורה ולהאדירה.

אפשר לתרום עבור הוצאת הגיליונות בעמדות הממוחשבות של 'נדרים פלוס' ו'קהילות' ברחבי הארץ, תחת המדור 'קופות נוספות' לפי החיפוש: 'עומק הפשט'.

הילכתא

לדעת לחיות כהלכה

גיליון שבועי עומק הפשט

שיעורים וימי עיון

בית הוראה טלפוני

בירורי הלכה אקטואליים

קו מידע הלכתי

חוברות הדרכה

מכון הילכתא 02-535-0535

מענה אנושי בית הוראה מערכת הגיליון

5047867@gmail.com לקבלת הגיליון במייל

פקס: 02-6507823

קו מידע הלכתי

02-5377-085

ניתן להאזין לשיעורים, הודעות, עדכונים, רישום להגרלות, ועוד...